

PROJEKT & KULTUR

nr. 157 ---- november 2023

issn. 0901-8824

GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk

Skovvej 24, 9510 Arden. Tlf.: 42 17 09 97. gtu_sekr@hotmail.com
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

emmaus

INTERNATIONAL

PROVOKATØRER FOR FORANDRING

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 157!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf.nr. 42 17 09 97
gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk

Kontingenter, abonnementsbetalinger og bidrag sendes til reg.nr. 9070, kontonr. 2071578634.

Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen. **Indlæg til Projekt og Kultur nr. 158** skal aftales på gtu_sekr@hotmail.com. Bladet skal udkomme i februar 2024.

Dette blad er trykt på Godsbanen i Aarhus i 72 eks. Redaktionen opfordrer til eftertryk med kildeangivelse. Signerede artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens holdninger.

Dette nummer indeholder:

3: Besøg – reception – mediemarkring – markeder – foredrag – briller til Syn for Sagen

4: **Samarbejde med Sankt Georgs Gildet i Kerteminde**
 - af Kim Jørstad.

5: **Den europæiske økonomi – enden på en lige linje**
 - af *Autre Terre*
 - oversat af Tina Jonstrup Larsen.

6 – 7: **Nyt fra Fair Trade Bazaren, Aarhus C, det 30. år**
 - af Anna Marie Jørgensen.

8 – 9: **Georgien – Europas balkon – og en gruppe, som nu er parat til at blive medlem af Emmaus**
 - af *Emmaus Europa*
 - oversat af Kristian Katholm Olsen.

10 – 11: **Det er ikke kun en fodboldkamp**
 - af *Emmaus Europa*
 - oversat af Patricia Langvad Jensen

12 – 13: **I Burkina Faso har kvinderne ingen indflydelse på ejendomsret til jord**
 - af *Emmaus International*
 - oversat af Naja Egede Kristensen.

14 – 15: **For et landbrug uden pesticider**
 - af *Autre Terre*
 - oversat af Patricia Langvad Jensen.

Billedet på forsiden og bagsiden er begge taget af Marianne Dithmer på Couleur Café den 10. juni 2023. På forsiden ser man Marianne helt i forgrunden og Karl Aage Jørgensen skråt bag ved.

Husk at læse www.gtu.dk – her opdateres www.gtu.dk/Nyheder.htm og www.gtu.dk/Kalender.htm ganske ofte.

Læs også vores katalog gtu.dk/blandede_u-landhandel_2018.pdf

Hermed en stor tak til alle, som har sendt kontingenter, abonnemeter og bidrag siden sidst! Vi er for tiden 121 medlemmer. Hvis der er vedhæftet en seddel med kontooplysninger, har du ikke betalt for i år.

Julemarked på Møllestien

Med mindre det regner hele dagen, deltager GtU med den blandede u-landhandel i julemarked på Møllestien i det centrale Aarhus lørdag den 25. november kl. 10 til 16.

Emmaus Europas regionalforsamling i Iasi, Rumænien

23. – 27. oktober afholdt Emmaus Europa regionalforsamling i Iasi, Rumæniens tredjestørste by. Forsamlingen var en stor triumf for Emmaus-gruppen i byen, som arrangerede i samarbejde med Emmaus Europas sekretariat i Paris.

Emmaus Iasi skriver på Facebook bl.a.: ”Det er første gang, at sociale aktører på internationalt plan ankommer til Rumænien.” Der var 260 deltagere fra 17 lande.

(foto: Emmaus Iasi)

Vi håber at kunne skrive mere om forsamlingen i februar-nummeret af Projekt & Kultur.

Marie-Noël Ronarch og Yann Fradin sammen
med Jørgen Olsen i udestuen på Skovvej 24 i Arden
(foto: Birgitte Juul Nielsen)

Besøg

Den 15. august fik GtU's sekretariat besøg af Marie-Noël Ronarch og Yann Fradin fra Emmaus-organisationen Association Espaces (association-espaces.org). Yann Fradin er næstformand i Emmaus Frankrig, hvor han repræsenterer branchen for solidarisk økonomi og integration på arbejdsmarkedet – med ca. 100 medlemsorganisationer, en tredjedel af de franske Emmaus-grupper. De to andre brancher er branchen for de 130 traditionelle Emmaus-samfund og branchen for sociale og boligbæssige aktioner, herunder Emmaüs Solidarité, jf. PK156-4-5.pdf (gtu.dk)

Franskkyndige kan læse videre på <https://emmaus-france.org/qui-sommes-nous/organisation-du-mouvement/>

Reception

Den 25. august repræsenterede Jens Elgaard Madsen GtU ved afskedsreception for Sonja Salminen, som stoppede i Mundu, Aarhus, Forside - MUNDU efter en lang årrække.

Mediemarkering

PK150-6-7.pdf (gtu.dk) fik ekstra liv i Burkina Kontakt nr. 112.

Markeder

Den 26. august var Jørgen Olsen til bagagerumsmarked i Farsø og solgte for 49 kr.

Den 1. september var Birgitte Juul Nielsen & Jørgen Olsen til arrangementet Smag på Hadsund og solgte for 532 kr.

Den 2. september var Kim Jørstad til marked i Kerteminde – læs side 4!

Den 9. september var Jørgen Olsen til marked i Hørby og solgte for 1.253 kr.

Den 7. oktober og den 4. november var Birgitte Juul Nielsen & Jørgen Olsen til torvedag i Støvring og solgte for henh. 770 kr. og 180 kr.

Den 12. november var Jørgen Olsen til marked i Hadsund-Hallerne og solgte for 1.249 kr.

Foredrag

I forlængelse af arrangementet omtalt på side 4 fortalte Kim Jørstad Sankt Georgs Gildet om GtU med vægt på samarbejdet med AFA [AFA_da.pdf](#) (gtu.dk). I foredraget indgik en quiz med et AFA-forklæde som præmie.

Den 2. november holdt Jørgen Olsen foredrag med titlen "Ligeværdige Omgangsformer" i Skørping-Fræer Sognegård. Der var i alt 13 personer til stede. Varesalg: 960 kr.

Briller til Syn for Sagen

Pr. 15. september sendte vi 150 par briller til Syn for Sagen jf. Syn for Sagen.

Hovedparten af brillerne stammer fra Røde Kors, Arden, som vi hermed takker hjerteligt!

GtU's stand med burkinske forklæder og beninske billedtæpper i forgrunden
(foto: Kim Jørstad)

Samarbejde med Sankt Georgs Gildet i Kerteminde

- af Kim Jørstad

I weekenden den 2.-3. september 2023 var GtU repræsenteret med en stand på et loppemarked, der var arrangeret af Sankt Georgs Gildet i Kerteminde. Loppemarkedet er en fast tradition, og det er et vigtigt element i gildets bestræbelser på at samle penge sammen, som i løbet af årets doneres til forskellige velgørende formål. Sankt Georgs Gildet er en organisation, der samler folk, hvoraf de fleste har haft mange gode oplevelser som spejdere. Gildets værdigrundlag, som det er udtrykt i

Gildeloven, siger blandt andet, at medlemmerne skal tage medansvar i familie og samfund, at man skal virke for international forståelse, og at man skal gøre sin pligt frem for at kræve sin ret. På den baggrund var det ikke svært at få Sankt Georgs Gildet i Kerteminde med på, at det ville være en god ide at skabe lidt fornyelse på loppemarkedet ved at give plads til en bod med GtU-varer. Det blev en pæn succes og i løbet af lørdagen og søndagen lykkedes det at afsætte varer for kr. 1.106,-

Tøjsortering hos Terre, Belgien
(foto: Auster Terre)

Den europæiske økonomi – enden på en lige linje?

- af *Autre Terre*¹
- oversat af Tina Jonstrup Larsen fra #18 Pour une économie qui tourne | Autre Terre
- fodnote af Jørgen Olsen.

Som led i sin "europæiske grønne pagt" fremlagde Europa-Kommissionen sin "nye handlingsplan for den cirkulære økonomi" den 11. marts 2020. Denne ambitiøse plan omfatter en række foranstaltninger, der har til formål at begrænse affaldsproduktionen og styrke produkternes bæredygtighed.

En lovtekst er desuden ved at blive godkendt af Europa-Parlamentet! Denne tekst, der blev offentliggjort i marts 2023, har til formål at gøre "retten til reparation" obligatorisk og giver et relativt restriktivt incitament til at reparere varer frem for at erstatte dem med nye produkter.

¹ Genvej til Udvikling har haft kontakt med Terre / Groupe Terre / Autre Terre i hele vores levetid. Terre var en del af inspirationen til vores dannelse som arbejdsgruppe i 1976 og forening i 1978.

Terre har flere hundrede mennesker beskæftiget i sin genbrugsvirksomhed og samarbejder med foreninger rundt om på kloden, jf. en lang række artikler, vi har

Siden vores oprettelse har affaldsgenvinding og nyttiggørelse dannet DNA'et i Autre Terre og de forskellige enheder, der udgør Terre-gruppen. Vi kan derfor kun glæde os over, at den cirkulære økonomi anerkendes på højeste niveau. Ud over interessen for at reducere kulstofudledninger er vi overbeviste om, at disse sektorer også kan være kilden til mange nye arbejdspladser i Belgien, Europa og andre steder i verden.

Vi stiller imidlertid os selv et spørgsmål: Hvordan kan vi sikre, at de job, der skabes, er af god kvalitet og garanterer integrationen af mennesker med få eller ingen kvalifikationer? Hvordan kan miljømæssige, økonomiske og sociale mål forenes? Måske ved at kombinere principperne om cirkulær økonomi og social økonomi?

bragt gennem årene, bl.a. i dette nummer på side 14 og 15.

Social økonomi er et meget vidt begreb, men dækker bl.a. over, at man ud fra de givne muligheder beskæftiger mennesker, som ellers har svært ved at bide sig fast på arbejdsmarkedet.

Nyt fra Fair Trade Bazaren, Guldsmedgade 8a, Aarhus C, det 30. år

- af Anna Marie Jørgensen

I Fair Trade Bazaren er vi glade for og stolte over at være en af de mange Fair Trade butikker i bl.a. Europa, der forhandler nogle af de mange, mange fine varer, der produceres og handles efter principper fastlagt af det verdensomspændende Fair Trade netværk, World Fair Trade Organization (www.wfto.com). Efterhånden har rigtig mange dygtige producenter mange steder især i det globale Syd dannet Fair Trade grupper og organisationer til at supportere med design, markedsføring, eksport og i sociale forhold. Producenterne af alle de viste varer arbejder efter WFTO's regler.

Fair Trade Bazaren har i mange år tilbudt forskellige stel af keramik eller stentøj. Bl.a. har vi dette fine, enkle stel Fair Ceramics i 4 forskellige farver, bestående af krus, kopper, skåle og desserttallerkener. De fremstilles af producenter, der er medlem af Mai Vietnamese Handicraft i Sydvietnam, www.maihandicrafts.com

(foto: Poul Roed Kristensen)

En af de mange nye varer er disse smukke, stilfulde, håndlavede stentøjskrus i 4 forskellige designs, fra Association for Craft Producers (www.acp.org.np) i Nepal. Medlem af WFTO.

(foto: Association for Craft Producers)

I Fair Trade Bazaren har vi efterhånden rigtig mange forskellige håndlavede smådyr, fugle, blomster etc, af filt. Disse er et lille udvalg fra En Gry og Sif, et lille dansk firma, der har villet bidrage til bedre forhold i Nepal ved at iværksætte en produktion i Nepal af håndlavede filtvarer og importere til Europa. www.engryogsif.dk, medlem af WFTO.

(foto: Anna Marie Jørgensen)

Fra Afrika har vi i mange år forhandlet økologisk sydafrikansk roiboste, sort te fra kooperativet Mponde Tea i Tanzania, samt en meget populær, lufttørret økologisk pulverkaffe fra Kagera i Tanzania. Importeres af www.el-puente.de. Nu kan vi endvidere tilbyde 2 forskellige, originale og rigtig gode slags sennep fra Sydafrika: En middelstærk sennep med soltørret tomat og basilikum, og en stærk sennep med paprika og chili. Kunderne har taget godt imod dem, og de sælger godt. De fremstilles af Turole Trading i Cape Town, www.turqle.com, medlem af WFTO.

(foto: Anna Marie Jørgensen)

Fra Kenya har vi bl. a. dette eksklusive, håndlavede skakspil af kisii fedtsten. Det er 35 x 35 cm stort og er fremstillet af en lille gruppe, Smolart, i landsbyen Tabaka i Kenya. Importeret af www.el-puente.de, medlem af WFTO.

(foto: El-Puente)

Det er rart at sidde godt. Hertil kan f.eks. bruges en af disse glade puder af håndlavet felt. De er fremstillet af Shirbandi i Nepal og importeret af www.contigo.de.

(foto: Rita Leth)

Mange mennesker synes det er hyggeligt med vindspil i haven eller på terrassen. Et lille udvalg, fra venstre mod højre:

Fra ASHA Handicrafts Association, Mumbai, Indien: Livstræet samt fuglene, begge af genbrugsmetal med klokker og glaskugler, www.ashahandicrafts.in, medlem af WFTO.

Fra SAFFY, som er en del af Safrudi, Social Action Foundation for Rural and Urban Development, Filippinerne: 2 vindspil af træ henholdsvis bambus og aluminium. Se www.el-puente.de.

(foto: Rita Leth)

Fra Beas Y Tapia, Chile: En spiraluro af fyrretræ (www.beasytapia.cl, medlem af WFTO).

Fra Baghda Enterprise, Bangladesh: En vindharpe af bambus og kokosskal (www.prokritee.com, medlem af WFTO).

Fra Zimbabwe får vi hvert år et stort udvalg af livagtige, store og små fugle og andre dyr, der er fremstillet af alle mulige slags skrotjern. De importeres af www.husetvedhavet.dk, medlem af Fair Trade Danmark, og er meget populære. De lune hjemmesko er lavet af bananfibre og har en sål af læder. De er fremstillet af en medlemsgruppe af Corr The Jute Works i Bangladesh, www.cjwbd.com, medlem af WFTO. De importeres til Danmark af www.fair-trade-gruppen.dk, medlem af WFTO.

(foto: Anna Marie Jørgensen)

Fair Trade Bazaren har et godt samarbejde med de andre Fair Trade butikker i København, Roskilde, Nakskov, Vejle og Holstebro, bl.a. om indkøb af oversøiske varer.

Vi har naturligvis stadig byens største udvalg af kvalitetshængekøjer og -stole, rigtig mange forskellige kurve, samt meget slidstærke dørmåtter. Også vore mange unikke, fine og ikke dyre øringer er meget populære.

Følg os på vores facebook og instagram sider under navnet Fair Trade Bazaren, hvor vi løbende præsenterer nye varer

Fair Trade Bazaren sender gerne varer til hele landet mod betaling af fragt. Send mail til: bazaren@fairbutik.dk eller ring 86 18 51 11 51.

Foran Emmaus Geo's butik i Tbilisi
(foto: Emmaus Europa)

Georgien – Europas balkon

- og en gruppe, som nu er parat til at blive medlem af Emmaus¹

- af Emmaus Europa
- oversat af Kristian Katholm Olsen fra

Georgia: the "balcony of Europe" and a group which is now ready to join the Emmaus movement! - Emmaus Europe (emmaus-europe.org)

- fodnoter af Jørgen Olsen
- læs også PK153-8-9.pdf (gtu.dk)

Bevægelsens levedygtighed kan måles gennem de udvekslinger og diskussioner, den skaber, de venskaber, den faciliterer, samt de gensidige støtteinitiativer, som den hjælper med at søsætte. Vores seneste besøg hos Emmaus Geo -gruppen beviste endnu engang, at vores bevægelses historie er et fantastisk eksempel for os alle.

En lille association med navnet "Emmaus Georgien" blev grundlagt i 2015 i hovedstaden Tbilisi, Georgien. Gruppen skabte hurtigt interesse omkring sig gennem arbejdet med sårbare befolkningsgrupper (*uddeling af tøj og at gå rundt i kvarterer og hjælpe folk etc.*) og ved at være aktive på sociale medier.

Vores ukrainske venner havde hørt om gruppen, og Emmaus Oselya² inviterede i 2017 grundlæggeren af Emmaus GEO, Giorgi, til et møde for de europæiske grupper for at diskutere de udfordringer, der deles af de polske og ukrainske grupper (*Polen-Ukraine-arbejdsgruppen*).

¹ En gruppe, som ønsker medlemskab af Emmaus, tildeles i første omgang prøvemedlemskab/observatørstatus uden stemmeret. Efter mindst to år og højst fem afgør den regionale styrelse – her: Emmaus Europas styrelse – om fuldt medlemskab med stemmeret er muligt. Emmaus Geo er sandsynligvis definitivt optaget, når disse linjer læses.

² Omtales i i alt 7 artikler i Projekt & Kultur, først PK148-10-12.pdf (gtu.dk), senest PK155-10.pdf (gtu.dk) – se alle artikler på gtu.dk/tidsskriftet_projekt_og_kultur.htm

Ved dette møde kunne den lille georgiske gruppe og alle de andre deltagere lære mere om vores bevægelses rækkevidde og vores diversitet, så vel som at de kunne møde mennesker og grupper, der har den samme passion for at behandle årsagerne til fattigdom. Efter dette møde havde vi en følelse af, at et nyt Emmaus-eventyr skulle til at begynde – og at det denne gang ville foregå i Georgien.

En stabil proces i retning af medlemskab i Emmaus-bevægelsen

Under et langt ophold i Frankrig i 2010'erne brugte Georgi noget tid i Grenoble og stødte på den lokale Emmaus-gruppe. Da han vendte tilbage til Georgien, kunne han ikke få tanken om at genskabe Emmaus-modellen ud af sit hoved. Han ønskede at hjælpe de mest sårbare i Georgien. På den anden side vidste han dengang intet om den nationale og internationale rækkevidde af de aktiviteter, der ledes af den solidaritetsbutik, han havde kendt i Grenoble. Han har lært meget siden da!

Emmaus Geo blev prøvemedlem af Emmaus-bevægelsen i 2019. Det seneste besøg hos gruppen (*besøget før et medlemskab kan træde i kraft*) fandt sted sent i april 2023. Emmaus-teamet bemærkede gruppens imponerende udvikling siden det forrige besøg i juni 2021.

Gruppen har i løbet af årene gjort reelle fremskridt og har forandret sig meget, selv om det ikke har været en lynhurtig transformation. Emmaus Geo har haft gavn af solid opbakning fra den franske medlemsorganisation Emmaüs Annemasse, som har leveret information om Emmaus-bevægelsen og støttet vores georgiske venner med deres projekter.

Emmaus Geo har taget tingene trin for trin, konsolideret sine fremskridt og har altid været trofast mod sine værdier såsom uforbeholden åbenhed over for mennesker og at behandle

årsagerne til fattigdom – værdier, som er dele af gruppens DNA.

Nyskabende aktiviteter – en tradition for Emmaus

Mellem juni 2021 og april 2023 styrkede Emmaus Geo sin økonomiske uafhængighed, da gruppen blev ejer af et hus i Kvareli, en lille by i Georgiens vinregion, som tiltrækker en betragtelig mængde turister. Dette hus vil gøre det muligt for gruppen at tage imod flere kammerater. De vil være ansvarlige for driften af et sommerhus for turister. Stedet vil have soveværelser og vil åbne i den nærmeste fremtid.

Tidligt i 2023 forsynede Kvareli Rådhus gruppen med et nyt 113 m² stort salgssted med et meget attraktivt butiksvindue. Tøjbutikken, som vil blive lanceret i området, skulle gøre det muligt for gruppen at tiltrække nye kunder og styrke dens økonomiske uafhængighed. Den store åbning vil ske inden så længe.

Ydermere driver Tbilisi Emmaus Geo en butik med genbrugstøj, som ofte tiltrækker mennesker, der er i sårbare situationer. De kommer forbi for at snakke eller for at drikke en kop kaffe, og de frivillige (*som der allerede er over 30 af!*) er der altid til at lytte.

Det er mere end bare en butik. Stedet hjælper med at opbygge relationer og udgør, i sig selv, en slags fælles hjælpenetværk.

Gruppen er også meget aktiv gennem sine initiativer med fordrevne mennesker fra Abkhasien og Sydossetien, som ofte er i særligt sårbare situationer.

Siden 2008 har disse indbyggere levet i udkanten af Tbilisi i usunde bygninger, hvor der undertiden ikke er elektricitet eller rindende vand. Emmaus Geo besøger disse mennesker på ugentlig basis, hvor de uddeler mad og rent tøj. Gruppen kæmper også for at fremme rettighederne for disse indbyggere og for at finde betalt arbejde til dem.

(foto: Emmaus Europa)

Det er ikke kun en fodboldkamp!

- af Emmaus Europa
- oversat af Patricia Langvad Jensen fra
- *Ce n'était pas qu'un tournoi de football !*
- Emmaus Europe (emmaus-europe.org)
- fodnoter af Jørgen Olsen.

I juli i Srebrenica¹, organiserede Emmaus Europa og FIS-Emmaus² det første Europæiske Fodboldmesterskab for Fred og Menneskerettigheder. Stærke beretninger, uforglemmelige møder og varige venskaber, det er hvad, der kom ud af begivenheden, som forenede mere end 70 personer, herunder 31 fra 17 Emmaus-grupper, og 13 forskellige lande.

“Vi var gode der”, mindes Gusti, medlem af Emmaus Cabriès³ i 4 år. Kommet for at spille fodbold og opdage Emmaus-bevægelsen på europæisk niveau, anede han ikke, at han ville opleve de stærkeste følelser, siddende på en stol, ved at lytte til beretninger og følge en konference om ikkevold: “Det er første gang jeg har været med ved et møde, som det her, at man har præsenteret mig for et interessant indhold, og jeg har lært meget... Jeg græd næsten ved at lytte til

Dziles historie og Abduls beretning. De vil for altid blive i min erindring.”

Faktisk var Dziles vidnesbyrd, overlever efter folkemordet i Srebrenica, og det fra Adbul, afghansk flygtning, der nu er fotograf, blandt de mest markante i vores program om opbygning af fred og respekt for menneskerettigheder. Zizou, ansvarlig leder i Cabriès, udbryder: “Jeg havde fulgt krigen i Jugoslavien på tv, og mere end 20 år senere, befinder jeg mig i Srebrenica... det er stærkt”. Når det kommer til Dziles og Abduls beretninger mangler han ord, følelsen er stærk.

Det, han gerne vil understrege, er møderne og fodbold: “Det er én dag! Det er takket være fodbold. Der var alle aldre, et mix af kultur, af sprog... et møde i denne liga, det er fantastisk”.

Denne begivenhed er blevet organiseret med et simpelt skema: Tid til at lytte, workshop og konferencer om morgenen, sport om eftermiddagen. Mellem de to, hviletid, med kunstneriske aktiviteter, for at give alle mulighed for at udtrykke sig på sin egen måde eller for at tage tid for sig selv.

¹ By i Bosnien-Hercegovina, hvor serbiske styrker myrdede 8.000 mænd og drenge i 1995.

² FIS, Bosnien-Hercegovina, betyder Forum for

International Solidaritet

³ Nær Marseilles ved den franske Middelhavs-kyst.

“Det føltes som at være på ferie med et meget interessant konferenceprogram til rådighed” mindes Leïla, ansvarlig leder i Emmaus Iasi (Rumænien), som er kommet sammen med syv medlemmer. *“Dette event var en unik mulighed for at inkludere medlemmer, der ikke taler et stærkt fremmedsprog, og give dem mulighed for at opdage bevægelsen på europæisk niveau”*. En konstatering, der deles af Aurélie, ansvarlig i Cabriès: *“Dette møde taler til medlemmerne. Efter 15 år i Emmaus-bevægelsen er det første gang jeg ser så stort et antal, der deltager i et event og er med på konferencerne. I fællesskab, du lever i en boble, og bevægelsen... det er teoretisk: det er godt at tage tid til at opdage den ordentligt, du får en bevidsthed om dens rigdom”*.

På programmet “workshop/konference” var derfor: besøg på museum og mindemonumentet dedikeret til folkemordet i Srebrenica, efterfulgt af Dziles intense vidnesbyrd, overlever efter massakren, som har valgt at komme tilbage til sin forslåede region for at kæmpe for freden. Den efterfølgende dag inviterede Danielle Taurino, filosof og medlem af en bevægelse for ikkevold, deltagerne til bedre at forstå begrebet “nonviolence” (ikkevold) i et Europa i krig.

Den sidste dag fortalte den afghanske fotograf Abdul Saboor med en mildhed og afvæbnende enkelthed om sin flugt og sit fag som fotograf. En udstilling samlede 16 af hans fotografier, og Abdul tog sig tid til at fortælle historierne, som gemte sig bag hvert fotografi. Morgener ladet med følelser, hvorfra deltagerne gik med tunge hjerter ind imellem. *“Du har efterladt os med en sten i hjertet, Abdul...”*, sagde Maria-Luisa ved afslutningen af hans vidnesbyrd.

Fodboldeftermiddagene og afslapningen gjorde det muligt at aflaste denne vægt og gå andre i møde. Hvor mange venskaber blev skabt på kanten af banen, for at opmuntre spillerne, eller gennem kram efter et scoret mål?

Sport som værktøj til integration og læring

⁴ I det sydøstlige Polen – nærmeste samarbejdspartner

François, formand for Emmaus i Schweiz og i bevægelsen i næsten 8 år, fortæller: *“På møderne i Emmaus taler vi ofte om begreber, prioriteringer, status... Hér, var alle velkomne, alle var lige. Sport giver enhver lov til at deltage på samme niveau.”*

I løbet af fodboldeftermiddagene havde ingen kasketter på til at markere tilhørsforhold til lande og organisationer. Der var ikke længere deltagere på den ene side, og kommentatorer, arrangører, tolke og lydteknikere på den anden side - alle blev fodboldspillere. *“Vi har ladet alle være sig selv.”* fortsætter François. *“og vi blev virkelig en familie.”*

“Den energi, som deltagerne bar med sig, deres interesse for de forslåede aktiviteter, alt var let at organisere”: Sabina, national delegeret for Emmaus Bosnien-Hercegovina i Emmaus Europas bestyrelse, genoplever også denne særlige stemning ved at mindes begivenheden. Som medarrangør af mødet for FIS-Emmaus, var hendes forventninger høje: Villighed til at forene grupper fra store dele af Europa og at videregive en besked om håb til vores ukrainske venner. *“Ja, det er muligt at genopbygge, at skabe freden på en bunke aske, trods de uhyrligheder, der er blevet begået, lige som her i Srebrenica.”*

For at afrunde dette tidløse ophold, blev der organiseret en ceremoni med udlevering af diplomer. Den tillod alle at tage derfra med et minde, og at hver gruppe kunne tage “pokalen” med hjem, bogstavelig talt. François fortsætter: *“Under udlevering af diplomer sagde et medlem til mig: “Ingen har nogensinde taget mig i armene på den måde”. Du græder når du hører sådan noget! Det er gaverne, alt er lykkedes når du hører sådan noget.”*

Nu hvor afskeden nærmer sig, konkluderer Joanna fra Emmaus Lublin⁴, som har spillet en rolle som tolk for syv polakker og fire ukrainere, der har deltageret i kampene, på vidunderlig vis om denne absolut anderledes begivenhed: *“Det var de fem smukkeste dage i mit liv!”*.

Alt er lykkedes, Emmaus-bevægelsen har vundet!

for Emmaus-grupperne i Lviv og Drohobych, Ukraine.

Aïcha Sissoko på sit kontor
(foto: Emmaus International)

Aïcha Sissoko: I Burkina Faso har kvinderne ingen indflydelse på, hvad der sker omkring ejendomsret til jord

- af Emmaus International
- oversat af Naja Egede Kristensen fra
Aïcha Sissoko : au Burkina Faso, “les femmes n’ont pas leur mot à dire sur ce qui se passe dans le domaine foncier” - Emmaüs International (emmaus-international.org)
- fodnoter af Jørgen Olsen

Sikre kvinders adgang til det politiske og økonomiske liv og bekæmpe de uligheder og den vold, som de er ofre for. Dette er det fjerde krav i vores verdensrapport.¹

I Burkina Faso er Pag-la-Yiris aktiviteter en stærk illustration af mobiliseringen af Emmaus-bevægelsen for at sætte en stopper for uligheder mellem kønnene. Foreningen, der er baseret i landdistriktet Zabré i den sydlige del af landet har i årevis kæmpet for, at kvinder kan få lov til at dyrke deres egen jord over tid.

Interview med Aïcha Bintou Sissoko, koordinator for Emmaüs Pag-la-Yiri-gruppen. Hun arbejder særligt med kønstilgangen i foreningens udviklingsprojekter.²

¹ jf. Thyge Christensens anmeldelse PK156-10-15.pdf (gtu.dk)

² Det er også Aïcha, som GtU korresponderer med om

handel med håndværksprodukter fra Zabré-området, jf. vores katalog [blandede_u-landhandel_2018.pdf](#) (gtu.dk). Aïcha besøgte GtU i 2009.

Hvorfor støder de burkinske kvinder i landdistrikterne på vanskeligheder med at få adgang til ejerskab af landbrugsjord?

Kvinder har ingen indflydelse på, hvad der sker i jordspørgsmål, selv om den burkinske lov bestemmer, at kvinder og mænd har lige rettigheder med hensyn til adgang til og kontrol over jord og naturressourcer. Sædvanlige og traditionelle praksisser, hvor kvinder sjældent arver jord, har forrang over love. Jord er generelt familieejendom, der forvaltes af familiens overhoved, som normalt er en mand.

Landforvaltning er meget decentraliseret i Burkina Faso. Beslutninger om jord træffes på lokalt plan. Det skal også bemærkes, at arealforvaltningen er forskellig fra landsby til landsby. De ansvarlige for at forvalte folks adgang til jord er landsbyhøvdingen og/eller landshøvdingen. I nogle landsbyer spiller landsbyhøvdingen begge roller.

Hvordan yder Emmaüs Pag-la-Yiri daglig støtte til disse forurettede kvinder?

Vores forening støtter gennem forhandling og mægling, enten med ægtemænd eller med grundejere. Ofte inviterer vi kvinder til at love kompensation (*f.eks. en del af deres høst*) til lodsejeren for hver høst og for antallet af udnyttelsesår. Hvis de respekterer dette løfte, er der større sandsynlighed for, at de udnytter disse jorde i et par år, især når de praktiserer agroøkologi [bæredygtig planlægning, udvikling og drift inden for landbruget].

Vi kan også inkludere forurettede kvinder i grupper eller andelsforeninger støttet af vores forening.

Samtidig fortsætter vi vores fortalervirksomhed over for offentlige myndigheder og øger bevidstheden i befolkningen.

Hvordan vurderer du succeser og fremskridt inden for kvinders rettigheder takket være Pag-la-Yiris arbejde?

Siden oprettelsen har vores forening gjort fremme af kvinder på landet til sin daglige kamp.

Med hensyn til uddannelse, foruden læsefærdigheder og bevidstgørelse om uddannelse for alle, øger foreningen bevidstheden blandt kvinderne om at være medlemmer af foreninger for både mødre og pædagoger.

Foreningen organiserer dem for at kunne rent give børn drikkevand i skoler, der ligger langt fra adgang til drikkevand, og opfordrer mødre til at vælge skolens kantine for en afbalanceret kost for børn. Vi opfordrer mødre til at støtte skoleinitiativerne for bedre opsyn med børn.

Foreningen bidrager til at holde piger i skole indtil studentereksamen ved at øge bevidstheden blandt forældre og følge de piger, der er anbragt i vores Abbé Pierre-hjem. Dette skoleår 2022-2023 arbejdede fem piger fra den første generation fra dette hjem om at opnå studentereksamen, og det lykkedes for tre af dem.

Med hensyn til sundhed bruger Pag-la-Yiri facilitatorer til at hjælpe patienter til sundheds- og socialfremmecedrene (CSPS), øge bevidstheden om forskellige temaer (*reproduktiv sundhed, malaria, smitsomme sygdomme, kontrol mod skadelig praksis på kvinder, herunder omskæring, håndtering af pigernes menstruation, hygiejne osv.*). Foreningen bruger også sin radio til at skabe opmærksomhed blandt befolkningen.

Endelig uddannede foreningen i 2022-2023 200 unge i alderen 18 til 35 år (120 piger, 80 drenge) og 40 kvindelige ledere af foreninger og politiske partier i politiske mentorordninger, ikkevoldelig kommunikation, ledelse, fortalervirksomhed, iværksætteri og økonomiuddannelse. Disse 240 ledere nyder i øjeblikket godt af mentorordningen fra 12 mentorer (organisatoriske, økonomiske og politiske). Foreningen forbereder nye unge politiske ledere og landdistriktskvinder på at forbedre den politiske styring af kommunerne fra 2024.

(foto: Autre Terre)

For et landbrug uden pesticider!

- af Autre Terre
- oversat af Patricia Langvad Jensen fra
- *Pour une agriculture sans pesticides !* | Autre Terre
- fodnoter af Jørgen Olsen.

I Burkina Faso lever mere end 85 pct. af befolkningen af landbruget, og denne sektor repræsenterer alene næsten 35 pct. af BNP (*bruttonationalproduktet*).

Som det næstmest bomuldsproducerende land i Afrika bliver dets bomuldsafgrøder ofte vandet med pesticider, som efterfølgende anvendes på grøntsager, hvilket skaber en

enorm sundhedsrisiko for gartnere på daglig basis.

På landsniveau indeholder mere end 30 pct. af brøndene i landbrugszonerne uegnet vand til forbrug, imens 36 pct. af de dyrkede grøntsager har spor af pesticider over sundhedsstandarderne.

Skabt i 2011 af Autre Terre i samarbejde med andre burkinske civilsamfundsaktører, har Det Nationale Råd for Økologisk Landbrug (CNABio) til opgave at fremme agroøkologi og økologisk landbrug.

(foto: Autre Terre)

For at bekæmpe denne plage har CNABio iværksat 10 kurser for 200 gartnere om brug af organiske tilsætninger, så som Bordeaux-blanding, aske-blanding og endda en blanding af hvidløg og peber.

Disse tilsætninger er meget kraftfulde og beskytter til enhver tid deres landmænds afgrøder og garanterer befolkningen frugt og grøntsager fri for pesticider.

.....

Franskkyndige kan læse om CNA-bio på hjemmesiden [Accueil - Site du CNABio !](#)

Projekt & Kultur har tidligere bragt følgende artikler om bomuld i Burkina Faso:

[bomuld i burkina faso \(gtu.dk\)](#)

[bomuld_wto \(gtu.dk\)](#)

[Økologisk certificering i Burkina Faso \(gtu.dk\)](#)

[PK123-10.pdf \(gtu.dk\)](#)

[PK130-11-12-13.pdf \(gtu.dk\)](#)

[PK136-12-13-14.pdf \(gtu.dk\)](#)

[PK149-9.pdf \(gtu.dk\)](#)

